

สำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน: ภาคกลาง

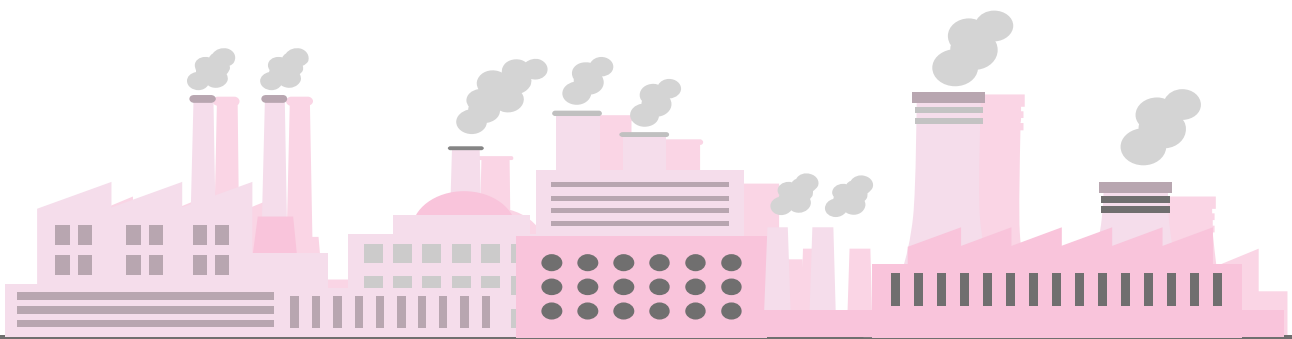
เนื่องจากบริบทของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมทำให้โครงสร้างการดำเนินธุรกิจและอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไป เช่น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น และมีธุรกิจทางการค้า การบริการ และอุตสาหกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้น เป็นต้น ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นข้อมูลสถิติและสารสนเทศโครงสร้างขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรม จึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับภาครัฐและเอกชนใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจในตลาดโลก

สำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมทุก 10 ปี ตามข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติ และได้วางแผนเปลี่ยนเป็นจัดทำทุก 5 ปี เพื่อให้ประเทศมีข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญทางด้านอุตสาหกรรมการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาค ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมมาแล้ว 4 ครั้ง ในปี 2507 ปี 2540 ปี 2550 และปี 2555 สำหรับปี 2560 เป็นการจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมครั้งที่ 5 ของประเทศไทย

ในการจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560 ได้กำหนดแผนการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานหรือการนับจดสถานประกอบการทุกประเภท ซึ่งดำเนินการในปี 2559 และขั้นการเก็บรวบรวม ข้อมูลรายละเอียดหรือการแจงนับสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิต ดำเนินการในปี 2560

การนำเสนอผลสำมะโนฉบับนี้ เป็นผลจากขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานหรือการนับจด สถานประกอบการในปี 2559 ซึ่งจัดจำแนกประเภทสถานประกอบการตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification : TSIC 2009) ได้แก่ ธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ การผลิต การก่อสร้าง การขนส่งทางบกและสถานที่เก็บสินค้า กิจกรรมด้าน ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และกิจกรรมด้านโรงพยาบาลเอกชน ที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานประกอบการในพื้นที่เขตเทศบาล ระหว่างเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2559 และพื้นที่นอกเขตเทศบาลระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2559

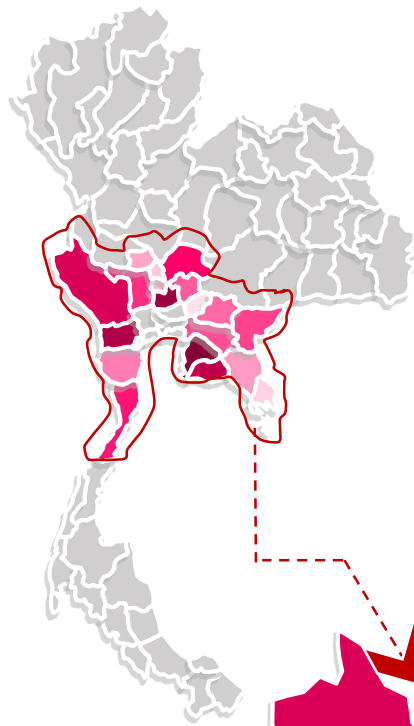
ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการในภาคกลางพบว่า มีสถานประกอบการจำนวนทั้งสิ้น 454,563 แห่ง ในจำนวนนี้แยกเป็นสถานประกอบการที่เก็บรวบรวมรายการข้อมูลพื้นฐานในแบบสอบถามได้ครบถ้วน จำนวน 432,028 แห่ง และสถานประกอบการที่เก็บรวบรวมรายการข้อมูลได้เพียง ชื่อ ที่ตั้ง และประเภทธุรกิจ/อุตสาหกรรม จำนวน 22,535 แห่ง สำหรับข้อมูลที่น่าสนใจในสรุปข้อมูลเบื้องต้นฉบับนี้จะเป็นข้อมูลของสถานประกอบการที่เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานได้ครบถ้วน จำนวน 432,028 แห่ง เท่านั้น สรุปได้ดังนี้

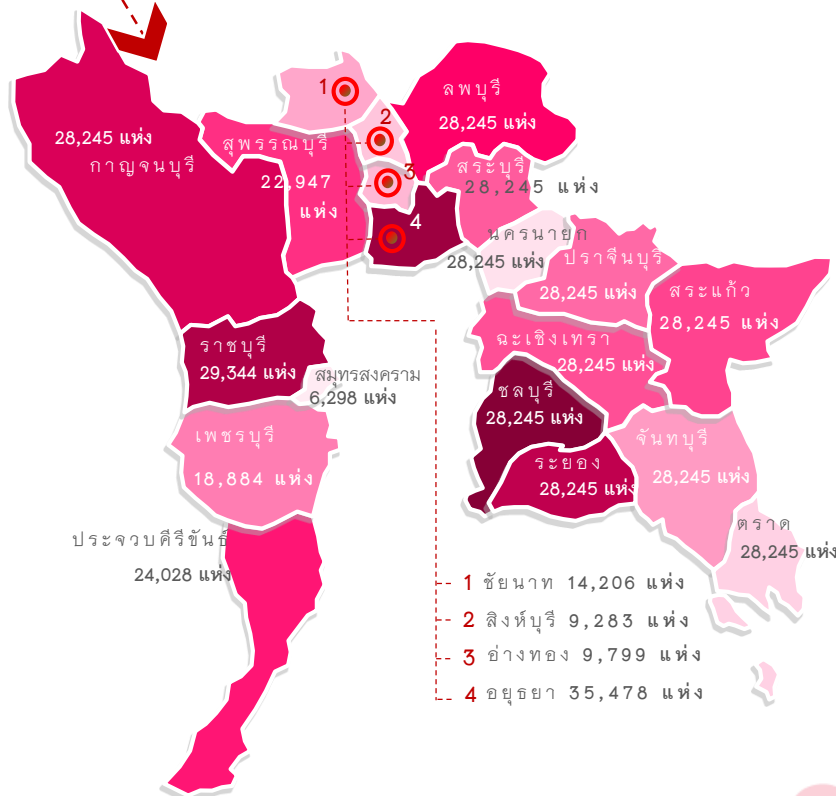
จำนวนสถานประกอบการ

ภาพที่ 1 จำนวนสถานประกอบการรายจังหวัด

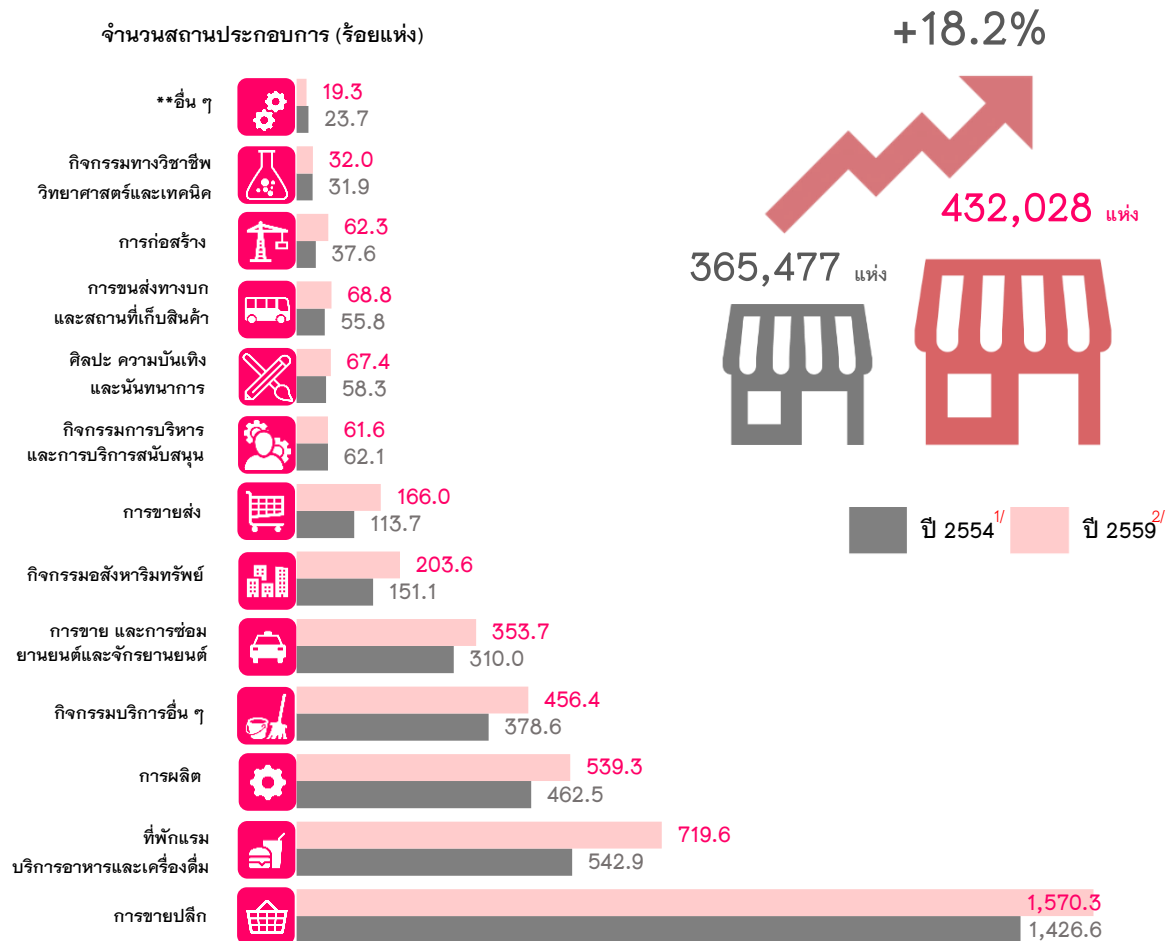
จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการในภาคกลาง พบว่า มีจำนวนสถานประกอบการทั้งสิ้น 432,028 แห่ง

หากพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบการมากที่สุด คือ ชลบุรี รองลงมาคือ พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ระยอง และกาญจนบุรี ตามลำดับ จังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบการน้อยที่สุด คือ สมุทรสงคราม

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการในปี 2554 และ 2559

จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

** อื่นๆ หมายถึง การจัดการการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และโรงพยาบาลเอกชน

^{1/} หมายถึง โครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555

^{2/} หมายถึง โครงการสำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในภาคกลางระหว่างปี 2554 และปี 2559 พบว่า ภาพรวมมีจำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 โดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกือบทุกประเภทมีจำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้นจาก 5 ปี ที่ผ่านมา ยกเว้นกิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน และอื่นๆ ที่มีจำนวนสถานประกอบการลดลง

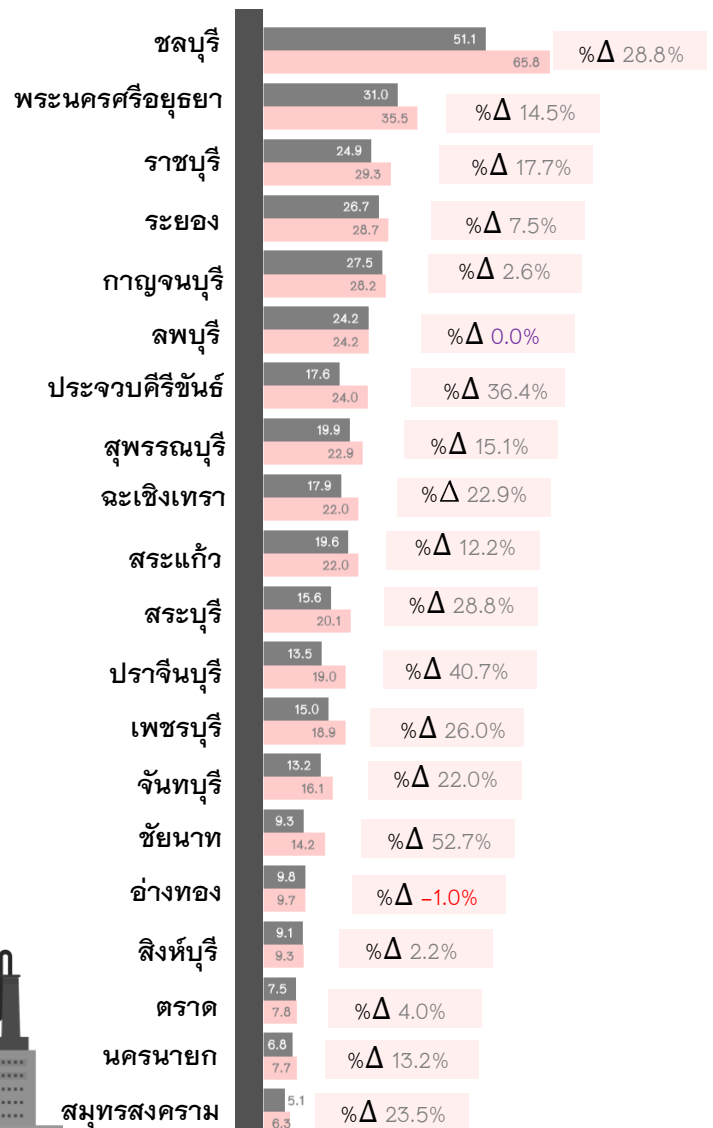
ภาพที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการ ในปี 2554 และ 2559 จำแนกตามจังหวัด

หากพิจารณาเป็นราย

จังหวัดพบว่า เกือบทุกจังหวัด
มีจำนวนสถานประกอบการ
เพิ่มขึ้น โดยจังหวัดชัยนาทมี
อัตราการเพิ่มขึ้นของสถาน-
ประกอบการมากที่สุด ร้อยละ
52.7 รองลงมาคือจังหวัด
ปราจีนบุรี และจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวน
สถานประกอบการเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 40.7 และร้อยละ 36.4
ตามลำดับ ในขณะที่จังหวัด
อ่างทองที่มีจำนวนสถาน-
ประกอบการลดลงร้อยละ 1.0

ปี 2554^{1/} ปี 2559^{2/}

หน่วย: พันแห่ง

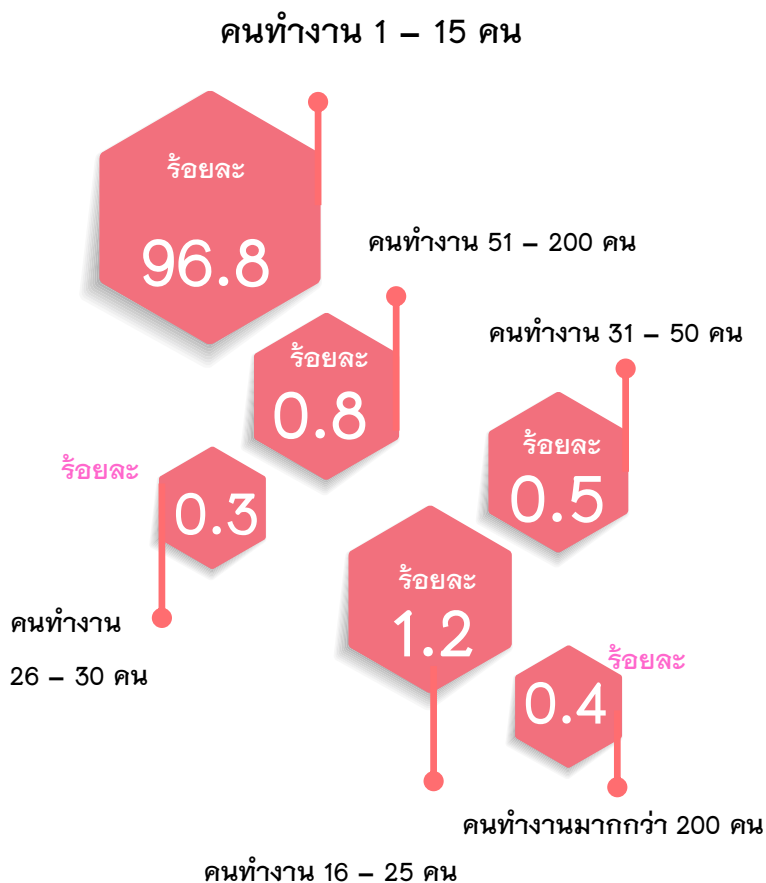
^{1/} หมายถึง โครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555

^{2/} หมายถึง โครงการสำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

ขนาดสถานประกอบการ

ภาพที่ 4 ร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ
(จำนวนคนทำงาน)

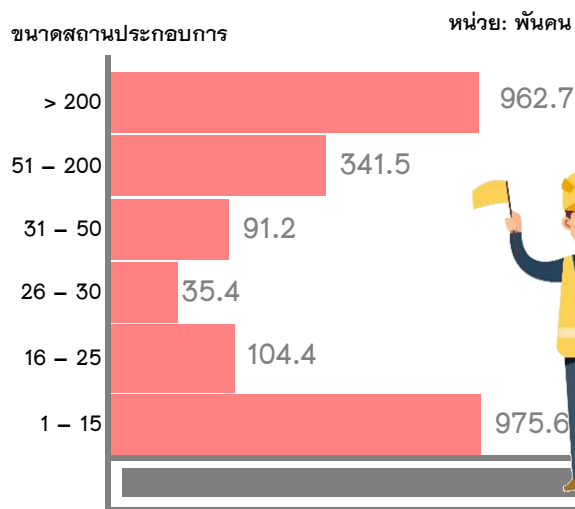
เมื่อพิจารณา ขนาดสถานประกอบการจำแนกตามจำนวนคนทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.8) เป็นสถานประกอบการที่มีคนทำงาน 1 – 15 คน สถานประกอบการที่มีคนทำงาน 16 – 25 คน มีร้อยละ 1.2 สถานประกอบการที่มีคนทำงาน 51 – 200 คน มีร้อยละ 0.8 สำหรับสถานประกอบการขนาดอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมีสัดส่วนไม่เกิน ร้อยละ 0.5

คนทำงานในสถานประกอบการ

ภาพที่ 5 คนทำงานในสถานประกอบการ จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ

สำหรับคนทำงานในสถาน-
ประกอบการที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง
ในปี 2559 มีจำนวนประมาณ 2.5 ล้านคน
ในจำนวนนี้เป็นคนทำงานที่ปฏิบัติงาน
ในสถานประกอบการที่มีคนทำงาน
1 – 15 คน ประมาณ 975,600 คน
รองลงมาเป็นคนทำงานที่ปฏิบัติงานใน

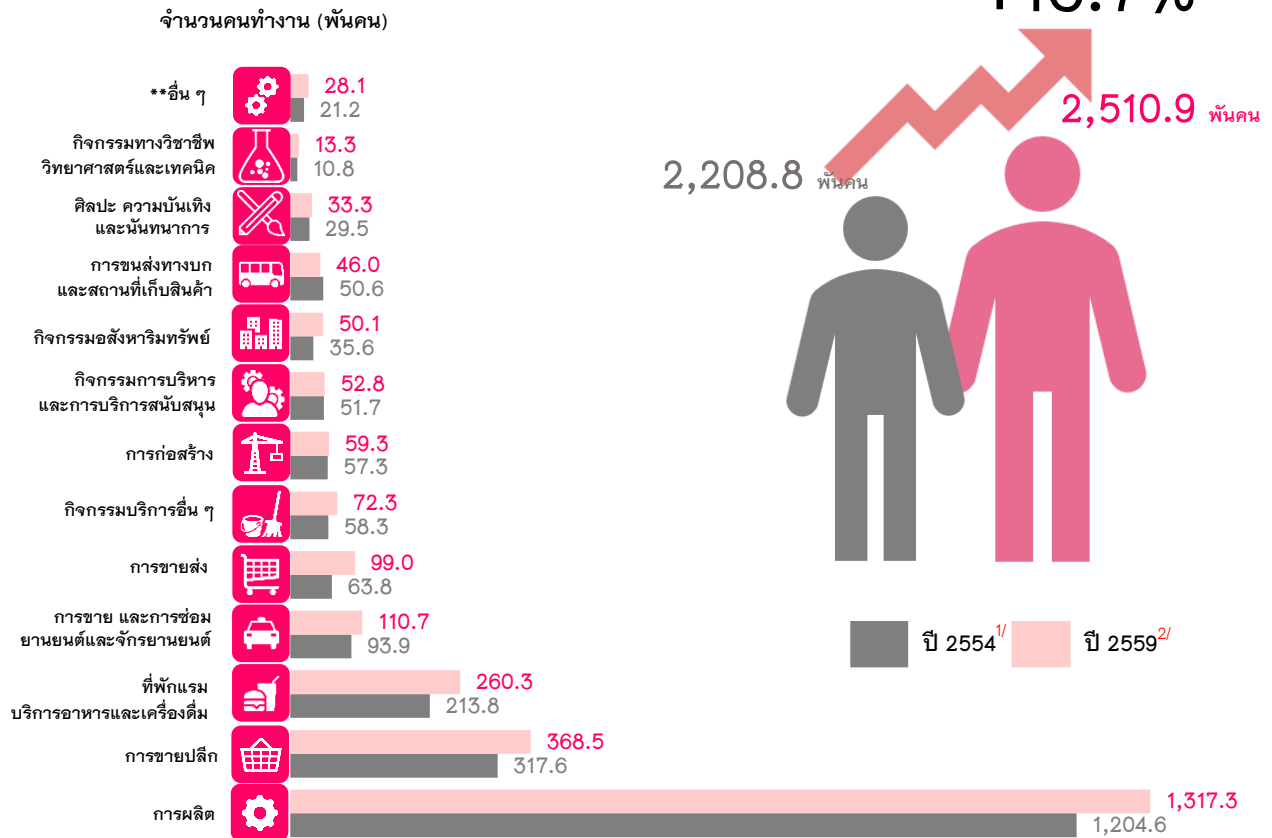
สถานประกอบการที่มีคนทำงานมากกว่า 200 คน ประมาณ 962,700 คน สถาน-
ประกอบการ ที่มีคนทำงาน 51 – 200 คน มีคนทำงานในสถานประกอบการประมาณ
341,500 คน สำหรับสถานประกอบการขนาดอื่น ๆ แต่ละขนาดมีคนทำงานในสถาน-
ประกอบการ ไม่เกิน 110,000 คน

คนทำงาน หมายถึง เจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วนที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างเงินเดือน และรวมลูกจ้างที่ทำงานในสถานประกอบการ

ภาพที่ 6 เปรียบเทียบจำนวนคนทำงานในปี 2554 และ 2559

จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

** อื่นๆ หมายถึง การจัดการการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และโรงพยาบาลเอกชน

^{1/} หมายถึง โครงการสามะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555

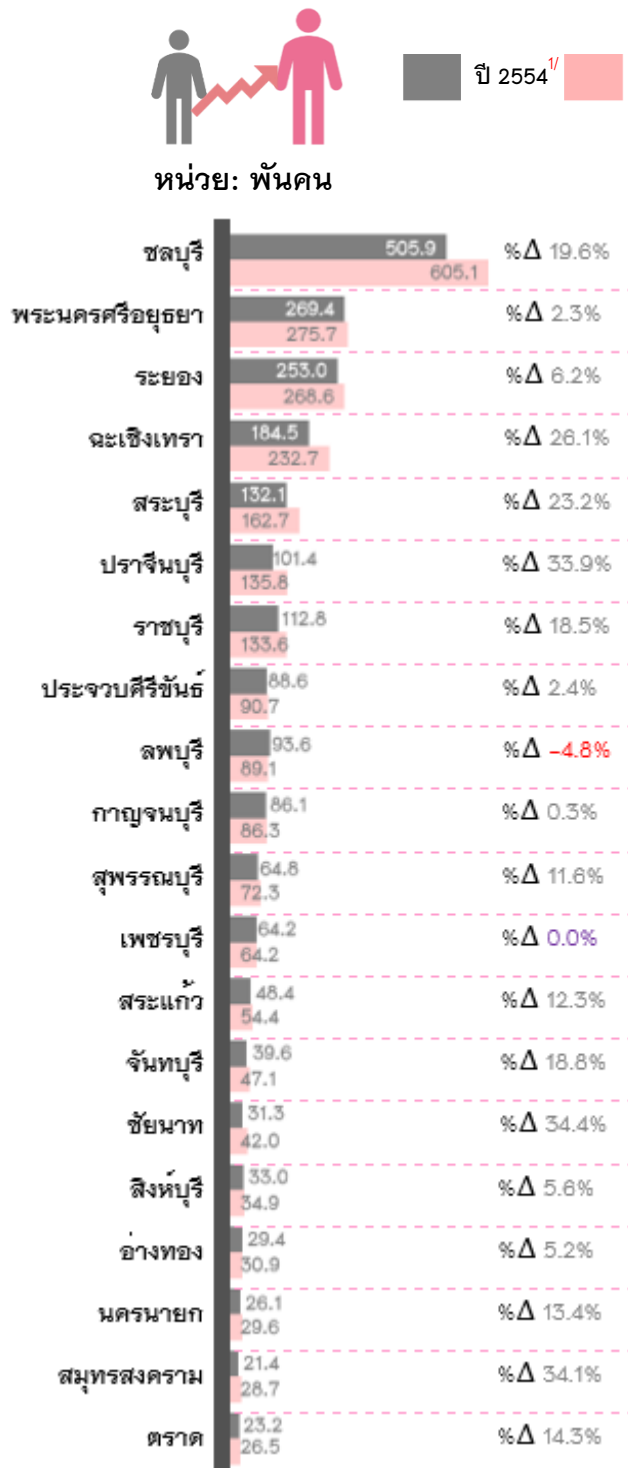
^{2/} หมายถึง โครงการสามะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคนทำงาน ในปี 2559 และปี 2554 พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้น จาก 2.2 ล้านคน เป็น 2.5 ล้านคน คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.7 โดยเกือบทุกกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีจำนวนคนทำงาน

เพิ่มขึ้น ยกเว้น สถานประกอบการที่ประกอบกิจกรรมการขนส่งทางบก และสถานที่เก็บสินค้า ที่มีจำนวนคนทำงานลดลงจากปี 2554 กล่าวคือ จาก 50,600 คน เหลือเพียง 46,000 คน

ภาพที่ 7 เปรียบเทียบจำนวนคนทำงานในปี 2554 และ 2559 จำแนกตามจังหวัด

เมื่อพิจารณาคนทำงาน

ปี 2559 ในแต่ละจังหวัดของภาคกลาง พบว่า จังหวัดชลบุรี มีคนทำงานมากที่สุดประมาณ 605,100 คน รองลงมาคือ พระนครศรีอยุธยา มีคนทำงานประมาณ 275,700 คน ส่วนจังหวัดที่มีคนทำงานน้อยที่สุดคือ ตราด ประมาณ 26,500 คน

เมื่อเปรียบเทียบจำนวน

คนทำงานในปี 2559 และปี 2554 พบว่า จังหวัดชัยนาท สมุทรสงคราม และปทุมธานี มีคนทำงานเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 30 ในขณะที่จังหวัดลพบุรี มีสัดส่วนคนทำงานลดลงร้อยละ 4.8

^{1/} หมายถึง โครงการสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555

^{2/} หมายถึง โครงการสำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

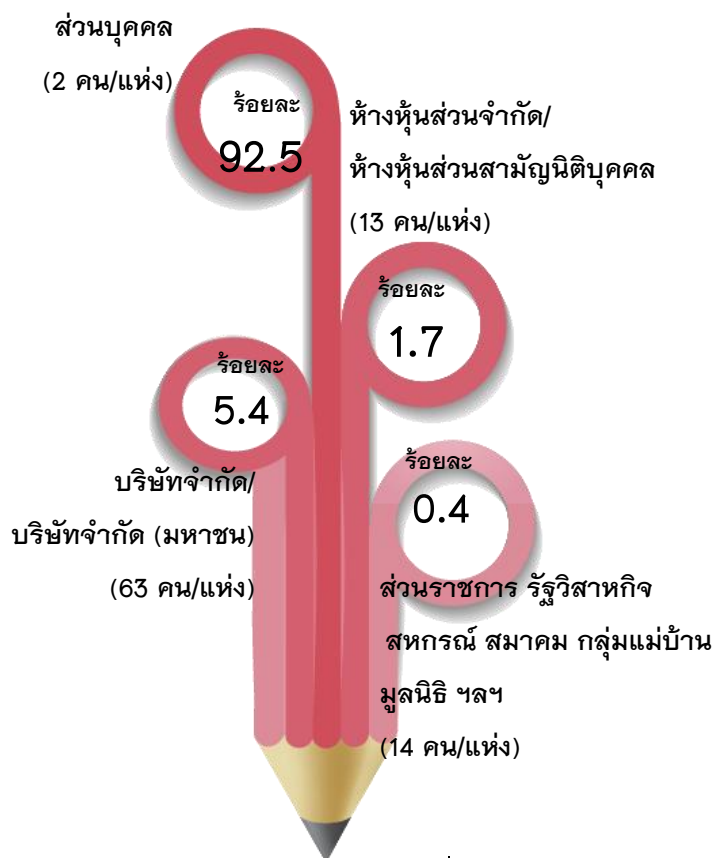
ภาพที่ 8 ร้อยละของสถานประกอบการ และจำนวน

คนทำงานเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ จำแนก

ตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

เมื่อพิจารณาตามรูปแบบ

การจัดตั้งตามกฎหมาย พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 92.5) มีรูปแบบการจัดตั้งเป็นส่วนบุคคล รองลงมา เป็น บริษัท จำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) ร้อยละ 5.4 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ร้อยละ 1.7 สำหรับสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มแม่บ้าน และรูปแบบอื่นๆ (ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ) มีเพียงร้อยละ 0.4 หากพิจารณาจำนวนคนทำงานเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ

พบว่า สถานประกอบการที่เป็นบริษัทจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) มีจำนวนคนทำงานเฉลี่ยต่อสถานประกอบการสูงสุดถึง 63 คนต่อแห่ง

รูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจ

ภาพที่ 9 ร้อยละของสถานประกอบการ

จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณาตาม
รูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจ

พบว่า สถานประกอบการ
ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.8)
มีรูปแบบการจัดตั้งเป็น
สำนักงานแห่งเดียว ส่วนที่
เหลืออีกร้อยละ 1.8 เป็นสำนักงานสาขา และ
ร้อยละ 0.4 เป็นสำนักงานใหญ่

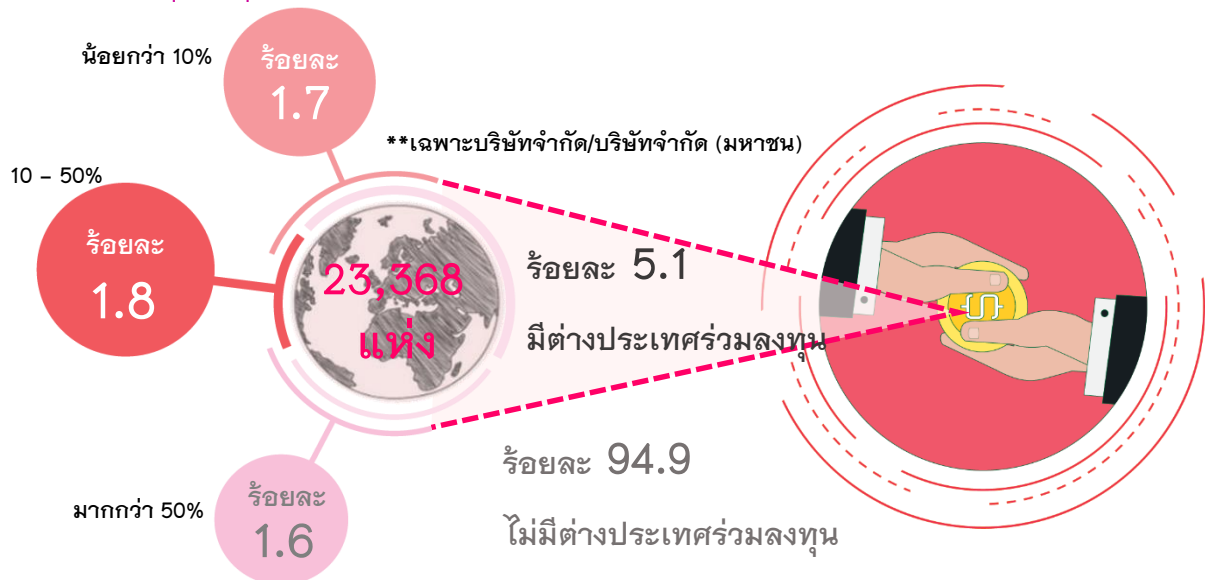
การร่วมลงทุนหรือถือหุ้น

ภาพที่ 10 ร้อยละของสถานประกอบการ

จำแนกตามการมีต่างประเทศร่วมลงทุนหรือถือหุ้น

สัดส่วนการร่วมลงทุน/ ถือหุ้น

สถานประกอบการที่มีรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมายเป็นบริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) ในภาคกลางมีจำนวน 23,368 แห่ง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.9) ไม่มีการร่วมลงทุนหรือถือหุ้นจากต่างประเทศ สำหรับสถานประกอบการที่มีต่างประเทศร่วมลงทุนหรือถือหุ้นมีเพียงร้อยละ 5.1

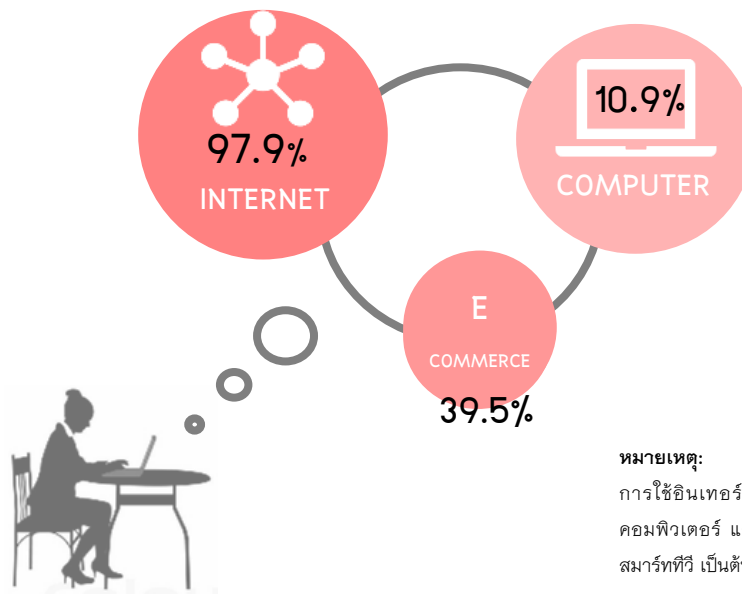
ในจำนวนนี้เป็นสถานประกอบการที่มีการร่วมลงทุนหรือถือหุ้นจากต่างประเทศระหว่าง 10 – 50% และน้อยกว่า 10% มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และ ร้อยละ 1.7 ตามลำดับ ส่วนสถานประกอบการที่มีการร่วมลงทุนหรือถือหุ้นจากต่างประเทศมากกว่า 50% มีร้อยละ 1.6

การมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการดำเนินกิจการ

ภาพที่ 11 ร้อยละของสถานประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารในการประกอบการ

หมายเหตุ:

การใช้อินเทอร์เน็ต รวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ สมาร์ททีวี เป็นต้น

สำหรับการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการดำเนินกิจการพบว่า สถานประกอบการในภาคกลางมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินกิจการประมาณ 46,887 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 10.9 ของสถานประกอบการทั้งสิ้น

สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานประกอบการที่มีการใช้คอมพิวเตอร์พบว่า มีการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 97.9 นอกจากนี้ยังพบว่า สถานประกอบการที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการดำเนินกิจการยังมีการซื้อขายสินค้าหรือบริการผ่านอินเทอร์เน็ต (E – Commerce) ร้อยละ 39.5

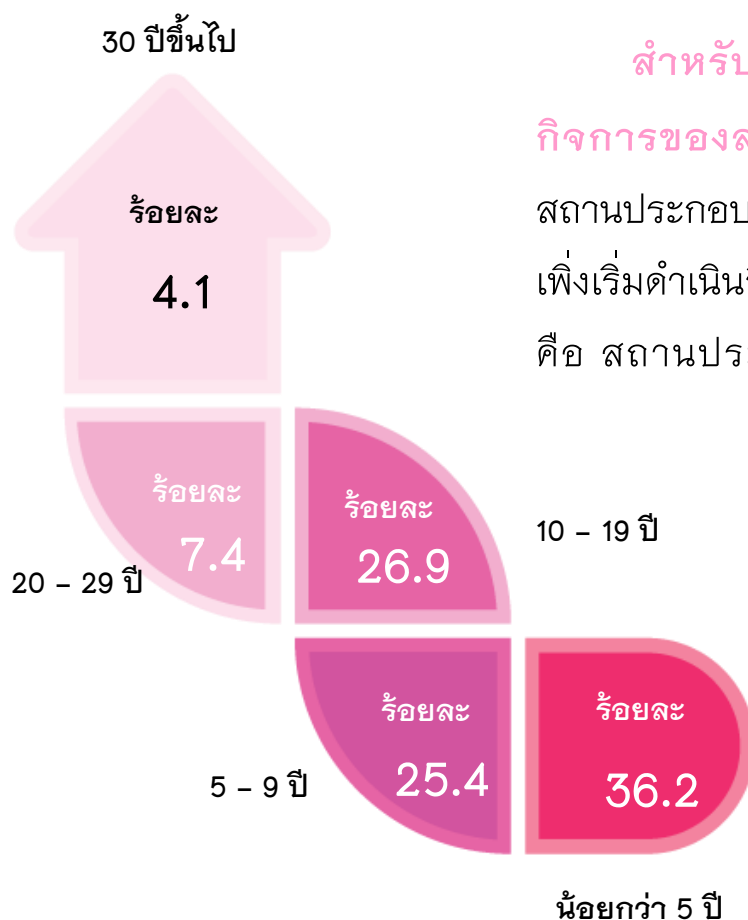

ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ

ภาพที่ 12 ร้อยละของสถานประกอบการ

จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินกิจการ

สำหรับระยะเวลาในการดำเนิน

กิจการของสถานประกอบการ พบว่า

สถานประกอบการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 36.2)

เพิ่งเริ่มดำเนินกิจการไม่เกิน 5 ปี รองลงมา

คือ สถานประกอบการที่ดำเนินกิจการ

10 - 19 ปี และ 5 - 9 ปี

โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ

26.9 และร้อยละ 25.4

ตามลำดับ สำหรับสถาน-

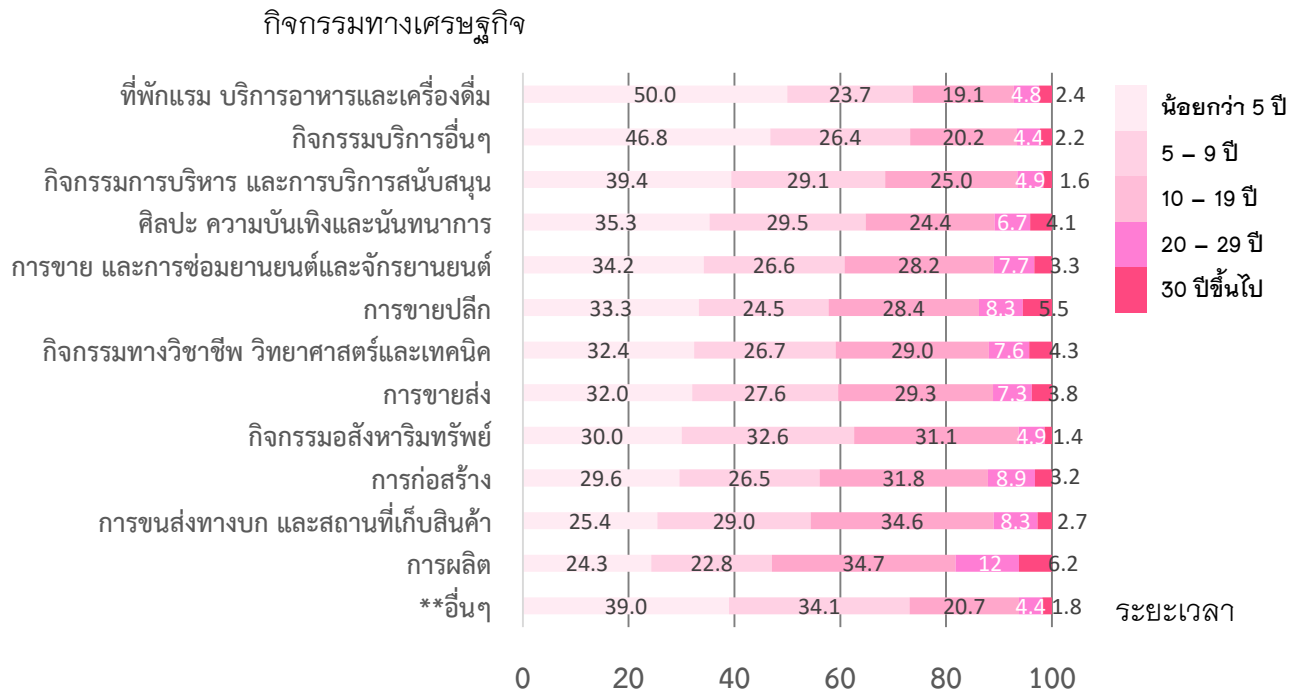
ประกอบการที่ดำเนิน

กิจการตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

มีร้อยละ 11.5

ภาพที่ 13 ระยะเวลาในการดำเนินกิจการของสถานประกอบการ จำแนกตาม กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

** อื่นๆ หมายถึง การจัดการการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และโรงพยาบาลเอกชน

เมื่อพิจารณาตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า สถานประกอบการที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับที่พักแรม บริการอาหารและเครื่องดื่ม กิจกรรมบริการอื่นๆ และกิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน มากกว่า ร้อยละ 39.0 มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการน้อยกว่า 5 ปี สำหรับกิจกรรมก่อสร้างหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 32.6 มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการ 5 – 9 ปี สำหรับกิจกรรมการผลิต และการขนส่งทางบกและสถานที่เก็บสินค้า พบว่า กว่าร้อยละ 34.0 ดำเนินกิจการมาแล้ว 10 – 19 ปี

